

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΝΩΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ (Π.Ο.Ε.Σ.)

Νόμιμα αναγνωρισμένη συνδικαλιστική Ομοσπονδία με την υπ' αριθμ. 4/2019 διαταγή του Ειρηνοδίκειου Λαυρίου, καταχωρημένη στα βιβλία Ομοσπονδιών του Πρωτοδικείου Αθηνών με αύξοντα αριθμό 860

Φειδίου 10, ΤΚ 10678, Αθήνα, Τηλ: 2168004777, FAX: 2168004778

ηλεκτρονική διεύθυνση: www.poes.gr

e-mail: info@poes.gr

ΠΡΟΣ : Αρ. πρωτ. 121
Πίνακας Αποδεκτών Αθήνα, 22 Ιανουαρίου 2020

ΚΟΙΝ :

ΘΕΜΑ : Συνταξιοδοτικό Στρατιωτικών (Διπλάσιος Συντάξιμος Χρόνος)

ΣΧΕΤ : α. Ν.4609/2019 (ΦΕΚ Α' 67, «Ρυθμίσεις Μέριμνας Προσωπικού Ενόπλων Δυνάμεων, Στρατολογίας, Στρατιωτικής Δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις») β. Ν.3865/2010 (ΦΕΚ Α' 120, «Μεταρρύθμιση Συνταξιοδοτικού Συστήματος του Δημοσίου και συναφείς διατάξεις») γ. Ν.3883/2010 (ΦΕΚ Α' 167, «Υπηρεσιακή εξέλιξη και ιεραρχία των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων – Θέματα διοίκησης των Ενόπλων Δυνάμεων, Στρατολογίας και συναφείς διατάξεις») δ. ΠΔ 169/2007 (ΦΕΚ Α' 210, «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο, με τον τίτλο, «Κώδικας Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων» των διατάξεων που ισχύουν για την απονομή των πολιτικών και στρατιωτικών συντάξεων») ε. Υπ' αριθμ. πρωτ. 115/05.8.2019 έγγραφό μας στ. Αναφορά 1128/18.4.2019 της Βουλής των Ελλήνων ζ. Ερώτηση 2460/06-12-2019 της Βουλής των Ελλήνων η. Υπ' αριθμ. πρωτ. 137464/2019/20.11.2019 έγγραφο Ε.Φ.Κ.Α.

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 11 του (α) σχετικού έλαβε χώρα τροποποίηση αφορώσα το ασφαλιστικό των στελεχών των ΕΔ, σύμφωνα με την οποία ορίστηκε ότι, για την εφαρμογή των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 20 του (β) ομοίου και της παρ. 3 του άρθρου 4 του (γ) σχετικού, πέραν των Μονάδων και Υπηρεσιών της παρ. 5 του άρθρου 40 του (δ) σχετικού, προσμετράται αυξημένος στο διπλάσιο ή τριπλάσιο μέχρι πέντε (5) έτη και ο χρόνος υπηρεσίας σε Μονάδες και Υπηρεσίες, ανεξαρτήτως γεωγραφικού προσδιορισμού, στις οποίες στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων έχουν υπηρετήσει ασκώντας καθήκοντα της ειδικότητάς τους.

2. Από την ψήφιση του ως άνω νόμου δημιουργήθηκε μια σύγχυση στα στελέχη, μια παραπληροφόρηση με το τι ακριβώς συμβαίνει και τι ακριβώς σημαίνει η νέα προαναφερθείσα διάταξη και μια αδιανόητη προσπάθεια κωλυσιεργίας εφαρμογής του (σημειώνεται ότι δεν έχει εισέτι εφαρμοστεί).

3. Μάλιστα, με υπηρεσιακό σημειώμά του, που προκλήθηκε μετά από ερώτημα του ΓΕΣ, ο τέως Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Άμυνας, κ. Παναγιώτης Ρήγας, ζήτησε να ανακληθεί το υπ' αριθμ. Φ.454/2/507985/Σ.4957/18 Ιουν 19/ΓΕΣ/Β1/3ο έγγραφο και γνώρισε ότι:

α. Η ρύθμιση της παρ. 1 του άρθρου 11 του (α) σχετικού, με την οποία καθιερώνεται η προσμέτρηση του αυξημένου στο διπλάσιο ή τριπλάσιο, μέχρι τα πέντε

(5) έτη, χρόνου υπηρεσίας σε Μονάδες και Υπηρεσίες, ανεξαρτήτως γεωγραφικού προσδιορισμού, στις οποίες τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων υπηρετούν, ασκώντας τα καθήκοντα της ειδικότητάς τους, λειτουργεί ευεργετικά για τους δικαιούμενους, παρέχοντας τη δυνατότητα, πέραν των διανυθέντων ως έτη εκστρατείας, να θεμελιώσουν αμιγώς και πέντε (5) επιπλέον συντάξιμα έτη, επισημαίνοντας ότι η υποχρέωση εξαγοράς ετών εκστρατείας και πλασματικών ετών αφορά στα στελέχη με ημερομηνία κατάταξης από 1.10.1990 και μετά, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται στην εν λόγω διάταξη.

β. Σε κάθε περίπτωση η συμπλήρωση σαράντα (40) ετών συντάξιμης υπηρεσίας δεν αποτελεί ανώτατο όριο, αλλά το ελάχιστο απαιτούμενο για τη θεμελίωση δικαιώματος πλήρους σύνταξης.

4. Έκτοτε και μετά από αλληπάλληλα έγγραφα της Ομοσπονδίας μας προς τους φορείς, το θέμα απασχόλησε και το Ελληνικό κοινοβούλιο, δια της διαδικασίας του κοινοβουλευτικού ελέγχου, με ερωτήματα/αναφορές που κατέθεσαν βουλευτές. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα (στ) και (ζ) σχετικά, επί των οποίων οι απαντήσεις ήταν οι εξής:

α. Επί της (στ) σχετικής, από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας:

«Κατ' αρχάς η ακολουθούμενη δημοσιονομική και συνταξιοδοτική πολιτική (προσδιορισμός των συντάξιμων αποδοχών και σχετικών κρατήσεων ή ασφαλιστικών εισφορών, διαδικασίες αναγνώρισης κ.λ.π.), υλοποιούνται και εφαρμόζονται αποκλειστικά από τα Υπουργεία Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης - Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Από πλευράς ΥΠΕΘΑ έχει εκδοθεί το Φ.846/27/47849/Σ.10634/21-06-2018/ΥΠΕΘΑ/ΓΔΟΣΥ/ΔΟΙ, σύμφωνα με το οποίο παρέχονται διευκρινίσεις επί του καθεστώτος αναγνώρισης-υπολογισμού στο διπλάσιο του χρόνου υπηρεσίας πολιτικών και στρατιωτικών υπαλλήλων, βάση της παρ. 1 του Κεφ. Η' της Αριθμ. Πρωτ. Φ.10042/Οικ.13567/329/08-06-2018/ΥΠΕΚΑ Εγκυκλίου.

Επιπλέον, με το Φ.846/35/55631/Σ.12649/20-07-2018/ΓΔΟΣΥ/ΔΟΙ έγγραφο του ΥΠΕΘΑ, τέθηκαν συγκεκριμένα ερωτήματα προς το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το Υπουργείο Οικονομικών και τον ΕΦΚΑ, μετά την έκδοση της εν λόγω εγκυκλίου, προκειμένου επιλυθούν εννοιολογικά ζητήματα και αποτραπούν οποιεσδήποτε αμφισβητήσεις επί των καθοριζόμενων διαδικασιών αναγνώρισης.

Κατόπιν των ανωτέρω και δεδομένου ότι μεσολάβησε μεγάλο χρονικό διάστημα εν αναμονή περαιτέρω διευκρινίσεων από τα αρμόδια Υπουργεία, εκδόθηκαν τα Φ.846/39/67766/Σ.15854/17-09-2018/ΓΔΟΣΥ/ΔΟΙ, Φ.846/49/88455/Σ.21478/30-11-2018/ΓΔΟΣΥ/ΔΟΙ και Φ.846/13/24867/Σ.6353/11-04-2019/ΓΔΟΣΥ/ΔΟΙ, όπου επισημαίνονταν η αναγκαιότητα επίσπευσης των απαιτούμενων από τους αρμόδιους φορείς ενεργειών, ήτοι η έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών που θα συμβάλλουν στην ομαλή εφαρμογή της νομοθεσίας.

Μέχρι σήμερα και υπό το πρίσμα των προαναφερόμενων, δεν μας έχουν εισέτι αποσταλεί οι αναμενόμενες από το Υπ. Εργασίας και τον ΕΦΚΑ, αιτούμενες διευκρινίσεις επί των ερωτημάτων μας.

Σε κάθε περίπτωση βασικός στόχος του ΥΠΕΘΑ παραμένει η δίκαιη ρύθμιση και ικανοποίηση των αιτημάτων των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων, αλλά και των οικογενειών τους, εξαντλώντας στη βάση της εκάστοτε υπάρχουσας δημοσιονομικής πραγματικότητας, όλα τα περιθώρια που υπάρχουν σε συνεργασία με τα καθ' ύλη αρμόδια Υπουργεία.».

β. Επί του (ζ) ομοίου:

(1) Από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας:

«Κατ' αρχάς επαναλαμβάνω ότι τα συνταξιοδοτικά και ασφαλιστικά θέματα εκφεύγουν των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, αφού η ακολουθούμενη δημοσιονομική αλλά και συνταξιοδοτική πολιτική, ασκείται και εφαρμόζεται αποκλειστικά από τα Υπουργεία Οικονομικών καθώς και Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων.

Από πλευράς μας ωστόσο, παραμένει βασικός στόχος η δίκαιη ρύθμιση των αιτημάτων των στελεχών εξαντλώντας στη βάση της τρέχουσας δημοσιονομικής πραγματικότητας, όλα τα υφιστάμενα περιθώρια.

Ειδικότερα, επί του συγκεκριμένου θέματος, το ΥΠΕΘΑ μετά την ψήφιση του Ν. 4609/19 και ειδικότερα για την ορθή εφαρμογή του άρθρου 11 αυτού, προέβη στη σύνταξη και αποστολή στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, σχετικό έγγραφο το οποίο σας καταθέτω συνημμένα.

Με το εν λόγω έγγραφο, όπως θα διαπιστώσετε, ζητήθηκαν οδηγίες και κατευθύνσεις επί των τιθέμενων ερωτημάτων που ανέκυψαν από τους Κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ), αναφορικά με την προσμέτρηση στο διπλάσιο ή τριπλάσιο (μέχρι 5 έτη) του χρόνου που όλα τα εν ενεργεία στελέχη των ΕΔ (ανεξάρτητα από την ημερομηνία διορισμού τους, ήτοι πριν ή μετά από την 30-9-1990), έχουν υπηρετήσει σε μονάδες ασκώντας τα καθήκοντα της ειδικότητάς τους ανεξαρτήτως γεωγραφικής περιοχής.

Κατόπιν των ανωτέρω, συνεργαζόμαστε και αναμένουμε τις σχετικές απαντήσεις από το Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με σκοπό την οριστική αποτροπή αμφισβητήσεων ή και εννοιολογικών ζητημάτων.

(2) Από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων:

«Α. Με τις διατάξεις των παρ. 4 και 5 του αρ. 20 του ν. 3865/2010, προβλέφθηκε ότι τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος, που θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης από 1.01.2015 και εφεξής, δικαιούνται σύνταξης στο 60ο έτος της ηλικίας, με τη συμπλήρωση 40 ετών συντάξιμης υπηρεσίας. Επίσης, όσα από τα ανωτέρω πρόσωπα απομακρύνονται αυτεπαγγέλτως, εκτός των περιπτώσεων επιβολής καταστατικής ποινής που συνεπάγεται απώλεια του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, η σύνταξη καταβάλλεται με τη συμπλήρωση του χρόνου που αντιστοιχεί στα 35 έτη πραγματικής υπηρεσίας ή με τη συμπλήρωση του 60ου έτους της ηλικίας. Εν συνεχεία, με τις διατάξεις του αρ. 11 του ν. 4609/2019, προβλέφθηκε ότι για την εφαρμογή των παρ. 4 και 5 του αρ. 20 του ν. 3865/2010, καθώς και της παρ. 3 του αρ. 4 του ν. 3883/2010, προσμετράται αυξημένος στο διπλάσιο ή τριπλάσιο έως 5 έτη και ο χρόνος υπηρεσίας σε μονάδες και υπηρεσίες, ανεξαρτήτως γεωγραφικού προσδιορισμού, στις οποίες

στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων έχουν υπηρετήσει ασκώντας καθήκοντα της ειδικότητάς τους. Ο χρόνος αυτός υπολογίζεται πέραν των χρόνων που αναφέρονται στην παρ. 5 του αρ. 40 του Π.Δ. 169/2007, όπως ισχύει.

Β. Στο Υπουργείο μας έχει αποσταλεί το με αριθμ. Φ846/18/59906/Σ.16031/20.09.2019 έγγραφο του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, με το οποίο ζητούνται απόψεις για την εφαρμογή των διατάξεων του αρ. 11 του ν. 4609/2019 και ειδικότερα η διαδικασία με την οποία θα πραγματοποιηθεί η αναγνώριση του χρόνου υπηρεσίας, ο οποίος προσμετράται ως διπλάσιος ή τριπλάσιος έως και 5 έτη, καθώς και τα πρόσωπα που δύνανται να προβούν στην εν λόγω αναγνώριση.

Οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου μας μελετούν και επεξεργάζονται το ανωτέρω θέμα, έτσι ώστε σε συνεργασία και με τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΦΚΑ, να εξευρεθεί η προσφορότερη λύση.».

5. Όπως ευκόλως αντιλαμβάνεται ο μέσος αναγνώστης, από την παράθεση των ως άνω κειμένων, διαφαίνεται ότι η καθυστέρηση εφαρμογής των διατάξεων της (α) σχετικής νομοθεσίας, οφειλόταν στην καθυστέρηση έκδοσης απλών διευκρινιστικών οδηγιών από τον Ε.Φ.Κ.Α., οι οποίες (οδηγίες) μετά από συνεργασία, μελέτη και επεξεργασία των αρμοδίων Υπουργείων, θα προέκυπτε και η προσφορότερη για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων λύση.

6. Τελικώς η λύση βρέθηκε. Δεν έχει λαμβάνειν ουδείς εκ των στρατιωτικών διπλάσιο χρόνο, ούτε πριν ούτε μετά την 30.9.1990. Ο Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.), στον οποίο (δυστυχώς) υπάγονται και οι Έλληνες στρατιωτικοί, με το (η) σχετικό έγγραφο του γνωρίζει ότι:

α. Για τη συμπλήρωση συνολικής συντάξιμης υπηρεσίας από έτη 40-00-00 μπορούν να ληφθούν υπόψη (υπό τον όρο της καταβολής της προβλεπόμενης εισφοράς): α) χρόνος στο διπλάσιο από έτη 05-00-00 σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ. 40 του ΠΔ 169/2007 και β) χρόνος από έτη 03-00-00 σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ 22 παρ. 4 του Ν.3865/2010.

β. **Ο χρόνος στο διπλάσιο από έτη 05-00-00 (πέραν του αναφερομένου ανωτέρω)** που αναφέρεται στις διατάξεις του άρθ. 11 παρ.1 του Ν.4609/2019 **δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη** αφού σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ. 22 παρ.2 του Ν.3865/2010 «Ο επανακαθορισμός των μονάδων και υπηρεσιών που αναφέρονται στις παραγράφου 5 και 6 του παρόντος άρθρου, στις οποίες λογίζεται αυξημένος στο διπλάσιο και ως τέτοιος πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας που διανύθηκε σε αυτές, γίνεται με ειδικό νόμο, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ.2 του άρθρου 73 του Συντάγματος» και ο ανωτέρω Ν.4609/2019 δεν αποτελεί ειδικό Νόμο.

7. Από την ως άνω απάντηση του Ε.Φ.Κ.Α. σαφώς διακρίνεται μια αρνητική στάση της οικείας Υπηρεσίας προς διευθέτηση της εκκρεμότητας εφαρμογής των διατάξεων της (α) σχετικής νομοθεσίας, εφευρίσκοντας νομοτυπικό κώλυμα, για το οποίο ουδόλως ευθύνονται τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, παρά μόνο ο ίδιος ο νομοθέτης.

8. Κατόπιν των ανωτέρω και με αφορμή την ιδιαίτερη χρονική στιγμή στην οποία οι πολίτες της Χώρας πρέπει να είναι ενωμένοι, ιδιαίτερα δε οι Έλληνες στρατιωτικοί που καλούνται νυχθημέρον (πέραν των αμιγώς καθαρώς στρατιωτικών τους καθηκόντων και αποστολής τους) να διαχειρίζονται τη μεταναστευτική – προσφυγική

κρίση, αλλά και βάσει διαρροών, να υποστηρίξουν ειρηνευτικά τμήματα στην περιοχή της Λιβύης, αιτούμεθα, κοινοποιώντας σε άπαντες το (η) σχετικό:

α. Από τους κ.κ. Υπουργούς Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας και Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων, προς τους οποίους αποστέλλεται το παρόν, όπως μας γνωρίσουν εάν αποδέχονται τις πληροφορίες που παρέχονται με το (η) σχετικό έγγραφο του Ε.Φ.Κ.Α. και εάν συμφωνούν με τις οδηγίες/κατευθύνσεις αυτού.

β. Εάν όντως η κωλυσιεργία εδράζεται σε νομοτυπικό κενό, να προχωρήσουν στο υπό κατάθεση συνταξιοδοτικό – ασφαλιστικό νομοσχέδιο (ως ο πλέον ειδικός νόμος), σε τροποποίηση/αντικατάσταση ή εξ αρχής νομοθέτηση.

γ. Από τον κ. Πρωθυπουργό της Χώρας και Πρόεδρο της Κυβέρνησης, προς τον οποίο κοινοποιείται το παρόν, να ενσχύσει στο πρόβλημα και να δώσει κατευθύνσεις/οδηγίες επίλυσής του (στο επικείμενο ασφαλιστικό νομοσχέδιο), προκειμένου να αποσβεστεί η όποια δυσαρέσκεια υπάρχει ή θα δημιουργηθεί στα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, τα οποία ηθικώς κουρασμένα ήλπιζαν και ελπίζουν σε ένα καλύτερο μέλλον, όπου οι νόμοι θα εφαρμόζονται και δεν θα κατευθύνονται στις καλές δυνάμεις.

δ. Από τους κ.κ. Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, Υπουργό Επικρατείας και Πρόεδρο της Διαρκούς Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων και Εθνικής Άμυνας, προς τους οποίους κοινοποιείται, ωσαύτως, το παρόν, να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια και να πιέσουν προς πάσα κατεύθυνση, προκειμένου στο επικείμενο συνταξιοδοτικό – ασφαλιστικό νομοσχέδιο να υπάρξει επίλυση του θέματος.

ε. Από τους κ.κ. βουλευτές του Ελληνικού κοινοβουλίου, προς τις/τους οποίες/ους κοινοποιείται, επίσης, το παρόν, παρακαλούνται για την άμεση ανάδειξη και ενίσχυση του θέματος, αφ' ενός δια του κοινοβουλευτικού ελέγχου και αφ' ετέρου με κάθε δυνατό κατά την κρίση τους τρόπο και προς πάσα κατεύθυνση

στ. Από τη ΓΔΟΣΥ/ΔΟΙ, η οποία θεωρούμε ότι ήδη έχει ενημερωθεί για το (η) σχετικό, να προβεί σε κάθε πρόσφορη ενέργεια προκειμένου να συντάξει και να αποστείλει στα συναρμόδια Υπουργεία σχετική νομοθετική ρύθμιση, εφόσον τούτο κριθεί αναγκαίο, ενόψει του επικείμενου ασφαλιστικού νομοσχεδίου.

9. Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή πληροφορία.

Για την Εκτελεστική Γραμματεία

Ο Πρόεδρος

Τσουκαράκης Ανέστης
Συνταγματάρχης (ΣΔΓ)
6974365800

Ο Γεν. Γραμματέας

Κατσανεβάκης Ιωάννης
Επισμηναγός (ΥΑΔ)
6983503514

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Αποδέκτες για Ενέργεια

κ. ΥΠ.ΟΙΚ.

κ.κ. Υ.ΕΘ.Α., ΥΦ.ΕΘ.Α.

κ. ΥΠ.Ε.Κ.Υ.

Αποδέκτες για Πληροφορία

κ. Πρωθυπουργός
κ. Πρόεδρος της ΒτΕ
κ. Υπουργός Επικρατείας
κ. Πρόεδρος Διαρκούς Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων και Εθνικής Άμυνας
Γενικός Γραμματέας/ΥΠΕΘΑ
Κοινοβουλευτικά Κόμματα
κ.κ. Βουλευτές της ΒτΕ
ΓΔΟΣΥ/ΔΟΙ
κ.κ. Α/ΓΕΕΘΑ – ΓΕΣ – ΓΕΝ – ΓΕΑ
Π.Ο.Ε.Σ.
Πρωτοβάθμιες ενώσεις – μέλη μας (για ενημέρωση των μελών τους)
Πρωτοβάθμιες ενώσεις στρατιωτικών (για ενημέρωση των μελών τους)